

Утвърждавам

Генерален директор на НИМХ
(проф. д-р Христомир Брънзов)

КРЕДИТНА СИСТЕМА И ПРАВИЛА ЗА ОБУЧЕНИЕ НА ДОКТОРАНТИ В НАЦИОНАЛНИЯ ИНСТИТУТ ПО МЕТЕОРОЛОГИЯ И ХИДРОЛОГИЯ

I. ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Кредитната система и правилата за обучение на докторанти в Националния институт по метеорология и хидрология (НИМХ) са разработени в изпълнение на разпоредбите на Постановление на Министерския съвет (ПМС) № 7/14.01.2019 г. за приемане на Правилник за устройството и дейността на НИМХ, Закона за развитието на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), Правилника за прилагане на Закона за развитието на академичния състав в Република България (ППЗРАСРБ) и Правилника за прилагане на Закона за развитието на академичния състав в НИМХ.

Кредитната система и процедурата за обучение съответстват на регламентите на чл.3 (1), чл.4 (1) т.8 и чл.5 (1) от Правилника за устройството и дейността на НИМХ, Европейската система за трансфер и натрупване на кредити (European Credit Transfer and Accumulation System, ECTS) и прилаганата до 01.01.2019 г. система за оценка на подготовката на докторанти (Правилник за дейността на Центъра за обучение (ЦО) и Академичния съвет (АС) при БАН, Приложение № 2.1 за докторантите, зачислени преди 01.01.2019 г.).

НИМХ извършва подготовка на докторанти самостоятелно, както и съвместно с висши училища и научни организации в страната и в чужбина съгласно чл.4 (1) и чл.5 от Правилника за устройството и дейността на НИМХ.

Новата система за подготовка и оценка на докторантите в НИМХ повишава качеството на обучението и мобилността им, чрез прилагането на Европейската система за трансфер и натрупване на кредити, Програма Еразъм и Рамкови споразумения. Системата гарантира приемственост, като се зачитат кредитите и подготовката на докторантите, получени в рамките на обучението им от ЦО при БАН.

II. ПРАВИЛА ЗА ПОДГОТОВКА И ОБУЧЕНИЕ

Приемът и обучението на докторантите в НИМХ се извършва в съответствие с глава II, раздел I от ППЗРАСРБ и Правилника за прилагане на ЗРАС в НИМХ (глава II, раздел втори). Обучението се извършва от изявени учени и специалисти на НИМХ, чрез Учебния център на НИМХ и в рамките на сътрудничеството с висши училища и научни организации в страната и в чужбина, съгласно чл.4 и чл.5 от Правилника за устройството и дейността на НИМХ.

При организиране на курсове за общо специализирано обучение на докторантите в НИМХ се спазват следните правила:

1. Лекционният курс трябва да е с ясно дефинирана тематика, да допринася за изпълнението на конкретни научноизследователски или научно-приложни задачи, да повишава познанията на докторанта в съответната научна област или в подходящи интердисциплинарни направления.
2. Организаторът на лекционния курс е хабилитиран учен. По негова преценка в изпълнението на лекционната програма могат да се привлекат и други изявени специалисти, включително и нехабилитирани учени.
3. Предложението за лекционен курс се прави от неговия организатор и трябва да съдържа:
 - Анотация, изясняваща целите на курса и специалностите, за които се отнася;
 - Кратка програма със заглавия на основните теми;
 - Библиография с необходимата задължителна и препоръчителна литература;
 - Начин за оценяване на придобитите нови знания.
4. Курсовете за обучение се одобряват от Научния съвет (НС) на НИМХ.
5. Списъкът на одобрените курсове се обявява на интернет страницата на НИМХ.
6. Курсовете завършват със зачитаща се оценка или с друга форма, приета от НС на НИМХ. Всеки успешно завършен лекционен курс носи на докторанта 20 кредита.

III. КРЕДИТНА СИСТЕМА ЗА ОЦЕНКА

Оценяването на докторантите става в съответствие с Европейската система за трансфер и натрупване на кредити и предвижда задължителен минимален брой кредити за успешно завършване на обучението. Необходимите дейности по години, чрез които

докторантът ще натрупа необходимия брой кредити се предвиждат в индивидуалния учебен план на докторанта.

Кредитната система в НИМХ предвижда докторантите да получават кредити по време на обучението за следните дейности:

1. Изпълнение на образователната програма на докторанта;
2. Аprobация на изпълнението на научната програма;
3. Публикуване на научни резултати по темата на дисертацията;
4. Научноизследователска, научно-приложна и оперативна дейност в областта на метеорологията, хидрологията и агрометеорологията, свързана с темата на дисертацията;
5. Допълнителни дейности включени в индивидуалния учебен план на докторанта.

Образователната програма на докторантите е съобразена с чл.14 от ППЗРАСРБ, реализира се от НИМХ съвместно с висши училища и научни организации в страната и в чужбина, и включва:

- Индивидуално специализирано обучение;
- Общо специализирано обучение по научни направления;
- Обучение за придобиване на езикови и компютърни умения.

Индивидуалното специализирано обучение се планира от научния ръководител (консултант) на докторанта и се включва в индивидуалния учебен план на докторанта, който се приема от НС на НИМХ. Обучението на докторанта се приема за завършено след успешно положен изпит по специалността (докторски минимум) пред назначена от Генералния директор на НИМХ комисия в състав от най-малко 3 хабилитирани лица и с участието на научния ръководител на докторанта, по конспект приет от НС на НИМХ, за което докторантът получава съответен брой кредити.

Общото специализирано обучение се осъществява чрез преминаване на курсове с общ базов характер за тематичната област на дисертацията или даващи познания в близка интердисциплинарна област. Курсовете завършват със зачитаща се оценка или с друга форма, приета от НС на НИМХ. Научният ръководител (консултант), заедно с докторанта, определя броя и вида на курсовете, които се включват в индивидуалния учебен план на докторанта.

Освен организираниите от НИМХ курсове, има възможност докторантите да посещават такива курсове във висши училища и научни организации в страната и в чужбина, съгласно чл.4 (1) и чл.5 от Правилника за устройството и дейността на НИМХ. Признаването на тези курсове като част от общото специализирано обучение на докторантите става с решение на НС на НИМХ по предложение на научния ръководител (консултант).

Езиковото обучение на докторантите се осъществява чрез обучение и курсове по утвърдена технология или съвместно с висши училища и научни организации в страната и в чужбина, съгласно чл.4 (1) и чл.5 от Правилника за устройството и дейността на НИМХ.

Подготовка на докторантите за придобиването на специфични **компютърни умения** (изучаване на операционни системи, работа със специализиран софтуер, програмиране и др.) се осъществява чрез обучение и курсове по утвърдена технология или съвместно с висши училища и научни организации в страната и в чужбина, съгласно чл.4 (1) и чл.5 от Правилника за устройството и дейността на НИМХ.

Утвърждаването на съответните курсове става със заповед на Генералния директор на НИМХ по решение на НС.

Докторантите заедно с научните си ръководители (консултанти), избират подходящи курсове. Успешно завършен курс носи на докторанта съответния брой кредити.

По преценка на научния ръководител (консултант) докторантът може да премине и допълнителни курсове.

Задължителните изпити на докторантите са регламентирани в ЗРАСРБ, ППЗРАСРБ и Правилника на НИМХ за прилагане на ЗРАСРБ.

Освен кредитите за обучение и за изпълнение на образователната програма, докторантът получава кредити и за останалите дейности свързани с дисертацията: апробация, публикуване на научни резултати, научноизследователска, научно-приложна и оперативна дейност в областта на метеорологията, хидрологията и агрометеорологията.

Отчитането на дейностите по обучението на докторанта става в НС на НИМХ при приемане на годишните отчети, придружени от становище на научния ръководител (консултант).

3.1. Кредитна система за оценка на докторанти зачислени преди 01.01.2019 г.

Обучението на всеки докторант се счита за успешно завършено при събрани **минимум 250 кредита**. Кредитите се набират от описаните по-долу дейности на докторанта. За успешна защита на докторската дисертация се присъждат още **50 кредита**.

Изпълнение на образователната програма

- Успешно положен изпит по индивидуално специализирано обучение (докторски минимум) – 40 кредита;
- За зачетен курс за осъществяване на общо специализирано обучение в съответното научно направление или в интердисциплинарно направление, свързано с темата на дисертацията – 20 кредита;
- Успешно положен изпит по езикова подготовка – 25 кредита;
- Успешно положен изпит по компютърни умения – 25 кредита.

Апробация на изпълнението на научната програма

(Задължителен минимум от 40 кредита)

Докладване пред научни форуми на научни резултати по темата на дисертацията:

- Доклад пред научен семинар на НИМХ – 8 кредита;
- Доклад пред научно мероприятие в страната – 24 кредита;
- Доклад пред научно мероприятие в чужбина или пред международно научно мероприятие у нас – 32 кредита.

Публикации на научни резултати по темата на дисертацията

(Задължителен минимум от две публикации и 80 кредита)

- Публикация в българско научно списание или в тематичен сборник – 48 кредита;
- Публикация в чуждестранно научно списание, в чуждестранен тематичен сборник или в наше научно списание с международен статут – 60 кредита;
- Публикация на доклад в пълен текст в материали от българско научно мероприятие – 32 кредита;
- Публикация на доклад в пълен текст в материали от чуждестранно научно мероприятие или в материали на международно научно мероприятие у нас – 40 кредита.

Получаването на кредитите по предходните точки се доказва с документ при годишната атестация на докторантите.

Научноизследователска, научно-приложна и оперативна дейност в областта на метеорологията, хидрологията и агрометеорологията, свързана с темата на дисертацията

Кредитите отчитат дейности на докторанта, изпълнявани в съответствие с чл.3 и чл.4 от Правилника за устройството и дейността на НИМХ – научноизследователска, научно-приложна и оперативна дейност в областта на метеорологията, хидрологията и агрометеорологията: внедрявания, принос към научно-оперативната дейност (създаване на информационни продукти, алгоритми, методологии, WEB ориентирани системи, оперативни прогнози и др.), принос към държавни институции, участие в научноизследователски проекти и др.

Получените от докторанта кредити трябва да са съобразени с точките за съответната дейност, предвидени в Атестационната карта при атестирането на учените в НИМХ. Кредитите се присъждат от научния ръководител (консултант) на докторанта. Общият сбор от тези кредити не може да бъде повече от 120 за целия срок на обучение.

Други дейности, за които може да се присъждат кредити, са: преподавателска дейност, подготовка на учебни материали, практическа (проектантска) дейност и др. Кредитите за преподавателска дейност трябва да съответстват на Закона за висшето образование и системата за натрупване и трансфер на кредити във висшите училища (точка/час). Кредитите се присъждат от научния ръководител (консултант) на докторанта. Общият сбор от тези допълнителни кредити не може да надвишава 60 кредита за целия срок на обучение.

Обучението на докторанта по програми за академична мобилност се признава за общо специализирано обучение с решение на НС на НИМХ по предложение на научния ръководител (консултант) на докторанта.

3.2. Кредитна система за оценка на докторанти зачислени след 01.01.2019 г.

За успешно завършване на обучението по докторантска програма се изисква докторантът да получи **минимум 200 кредита**. Кредитите се набират от описаните по-долу дейности на докторанта. За успешна защита на докторската дисертация се присъждат още **50 кредита**.

Изпълнение на образователната програма

- Успешно положен изпит по индивидуално специализирано обучение (докторски минимум) – 40 кредита;
- За зачетен курс за осъществяване на общо специализирано обучение в съответното научно направление или в интердисциплинарно направление, свързано с темата на дисертацията – 20 кредита;
- За успешно положен изпит по езикова подготовка – 25 кредита;
- За успешно положен изпит по компютърни умения – 25 кредита;
- Посещение на курсове и семинари за повишаване на квалификацията – от 5 до 15 кредита по преценка на научния ръководител (консултант).

Апробация на изпълнението на научната програма

- Докладване пред научни форуми на научни резултати по темата на дисертацията:
- Доклад пред научен семинар на НИМХ – 8 кредита;
- Доклад пред научно мероприятия в страната – 24 кредита;
- Доклад пред научно мероприятие в чужбина или пред международно научно мероприятие у нас – 32 кредита.

Публикации на научни резултати по темата на дисертацията

Задължителен минимум от 30 точки (кредита), съгласно ППЗРАСРБ. Кредитите свързани с публикации на научни резултати по темата на дисертацията съответстват на минималните национални изисквания по научни области и професионални направления в ППЗРАСРБ.

Получаването на кредитите по предходните точки се доказва с документ при годишната атестация на докторантите.

Научноизследователска, научно-приложна и оперативна дейност в областта на метеорологията, хидрологията и агрометеорологията, свързана с темата на дисертацията

Кредитите отчитат дейности на докторанта, изпълнявани в съответствие с чл.3 и чл.4 от Правилника за устройството и дейността на НИМХ – научноизследователска, научно-приложна и оперативна дейност в областта на метеорологията, хидрологията и агрометеорологията: внедрявания, принос към научно-оперативната дейност (създаване на информационни продукти, алгоритми, методологии, WEB ориентирани системи,

оперативни прогнози и др.), принос към държавни институции, участие в научноизследователски проекти и др.

Получените от докторанта кредити трябва да са съобразени с точките за съответната дейност, предвидени в Атестационната карта при атестирането на учените в НИМХ. Кредитите се присъждат от научния ръководител (консултант) на докторанта. Общият сбор от тези кредити не може да бъде повече от 120 за целия срок на обучение.

Кредитите за дейности регламентирани в ППЗРАСРБ (като участие в проекти и др.) трябва да съответстват на минималните национални изисквания по научни области и професионални направления в ППЗРАСРБ.

Други дейности, за които може да се присъждат кредити, са: преподавателска дейност, подготовка на учебни материали, практическа (проектантска) дейност и др. Кредитите за преподавателска дейност трябва да съответстват на Закона за висшето образование и системата за натрупване и трансфер на кредити във висшите училища. Кредитите се присъждат от научния ръководител (консултант) на докторанта. Общият сбор от тези допълнителни кредити не може да надвишава 60 кредита за целия срок на обучение.

Обучението на докторанта по програми за академична мобилност се признава за общо специализирано обучение с решение на НС на НИМХ по предложение на научния ръководител (консултант) на докторанта.

Кредитната система и правилата за обучение на докторанти в НИМХ са утвърдени от Научния съвет на НИМХ на заседание проведено на 23.05.2019 г. (Протокол № 7/23.05.2019 г.).

Председател на НС на НИМХ:

(проф. дн Димитър Сираков)